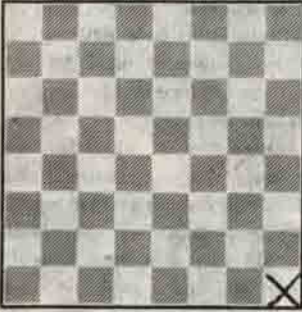

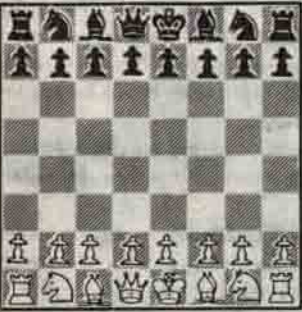
1

KUZEY

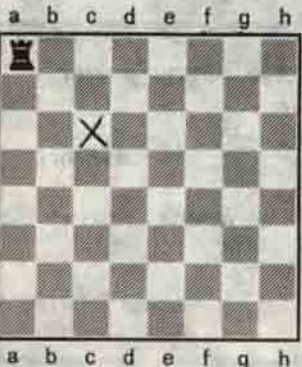

GÜNEY

2

3

GENÇLERE SATRANÇ DERSLERİ - 1 -

Kahraman OLGAC

Eskiler, satranç oyunu için "Oyunların Şahı, Şahların Oyunu" derlerdi. Büyük yazar Goethe'nin "Bilgelğin Ölçüsü" ünlü Filozof Leibnitz'in "Bilim" dediği satranç oyunu, bugün artık kitlelere mal olmuş, kelimenin tam anlamıyla bir kafa sporudur. Hem de demokratik bir oyundur. Taşların en güçsüzü olan ve alçakgönüllü bir Er, başarı ile ilerler ve satranç tahtasının son sırasına varırsa, en güçlü taş yani Vezir olabilir. Oyunda karşı tarafın Şahını mat ederek son sözü söyleyebilir. Bilim ve Teknik Derginin her yerde, her zaman ve her yaşta yapılabilecek satranç sporunun daimi destekleyicisi olduğunu, satranç konularına yer vererek kanıtlamıştır. Tek amacımız, satranç sporu yapan genç bir kuşağın yetişmesinde yardımcı olmaktır.

Satranç oynayabilmemiz için satranç taşları ile bir satranç tahtasına gereksinmemiz var. Önce satranç tahtasını tanıyalım. Satranç tahtası 8 x 8 lik 64 kareden ibarettir. Kareler siyah ve beyaz renktedir. Oyuncular güney ve kuzeyde karşılıklı otururlar. Güneydeki oyuncu beyaz taşları alır. Şimdi size satranç oyununun birinci kuralını öğretiyorum: Beyaz kare daima oyuncunun sağ yanında olacak. (Konum: 1) Tahta ters konulmuşsa oynanan oyunlar sayılmaz. Ben torunum Kerem'le satranç oynarken, onu şaşırtmak için, satranç tahtasını ters koyarım. Her seferinde hemen yanlışımı düzeltir ve satrancın birinci kuralını bana hatırlatır: Beyaz kare daima sağda olacak.

Oyun başlamadan taş tutulur. Beyazları kazanan güneye, siyahları alan kuzeye oturarak taşlarını dizerler. (Konum: 2)

Taşların simgelerine dikkatle bakarsanız, satranç taşlarının 16 beyaz, 16 siyah olduğunu görürsünüz. Bunlar satranç tahtasına konum 2 deki gibi dizilir. İlk başlarda Vezir'le Şah'ın yerleri birbirlerine karıştırılır. Yine Kerem'e soruyorum: Satranç taşlarını doğru dizmek için uymamız gereken kural nedir? Hemen yanıtlıyor: BEYAZ VEZİR BEYAZDA. SİYAH VEZİR SİYAHTA. Konum: 2 ye tekrar bakarsanız soldan başlayarak: Kale, At, Fil, beyaz kareye (doğru) konulmuş Vezir, Şah, Fil, At, Kale ve önlerindeki sırada da 8 Erin bulunduğunu görürsünüz.

Konum: 3 de satranç tahtasının kenarlarına bir takım harf ve sayılar yazdık. Satranç tahtasının her karesinin yerini yurdunu iyice öğrenmemiz gerek.

Dik hatlara birer harf koyduk. Yatık sıralara da birer sayı yazdık. Haritalardaki enlem ve boylamlar gibi her kare kişistiği harf ve sayıların adıyla anılıyor. (a5) (b2) gibi. Burada Kerem söze karıştı: "Yorulduğum artık, büyükbaba.. oyun oynayalım." dedi. Şimdi sizi torunum Kerem'le tanıştırayım. Kendisi İlkokul ikinci sınıfta, satrancı sizinle beraber öğreniyor. Haydi, dedim, seninle biraz postacılık oyunu oynayalım. Bir zarfın üzerine (c6) yazdım. (c) caddesi (6) numaraya mektubu götürmesini ve evin üzerine bir (X) işareti koymasını söyledim. Bizim postacı doğru adresi buldu. (Konum: 3) Soru: (a8) karesinde kim oturuyor? Cevap: (a8) deki beyaz karede siyah kale oturuyor. Boyuna alıştırmalar yaparak her karenin adı ve soyadı yerine geçen harf ve rakamları mutlaka öğrenmemiz gerek. Bunlar dersleri izlerken çok işimize yarayacak. Burada bir açıklama yapmak istiyorum. Önce torunum Kerem'e öğreterek uyguladığım bu satranç öğretim yönteminde, anlamadığınız dersler olursa vakit geçirmeden bize yazarak sorunuz. İlerki derslerde sorularınızın da açıklamalarını bulacaksınız.